בעזרת השם יתברך

קונטרס

מים עמוקים

כ"ד | מאמר קדוש אני

מכון

מים עמוקים

©
כל הזכיות שמורות
למכון מים עמוקים
ועד להוצאת ספרי
הגה"צ רבי **יחזקאל יואל גליק** שליט"א

יכולין לשמוע שיעורי
מורינו הרב שליט"א על הטעל:

- בארה"ב -

929.250.1000

- בארה"ק -

02.380.3100

- בענגלאנד -

330.350.1000

להארות והערות ולהירשם לקבל
הקונטרסים ש"ל פעם בחודש, יכולים
להתקשר לאימעיל:
mayimamukim@gmail.com

עץ הקולעים אל בית הדפוס
קולפוס
608.561.8458 | 514.589.8258

קונטרס

מים עמוקים

מאמר

קדוש אני

בו יבואר ההסתכלות האמיתי על שמירת קדושת הברית,
ולהעמיד את האדם על דרך הישר, כדי שיהא ביכלתו להתגבר
על הנסיונות בעניני קדושה בכל מצב שהוא.

יוצא לאור חשון תשפ"ב

מאמר

קדוש אני

הספרים הקדושים עוסקים הרבה מחומר ענין קדושת היסוד, וכמה גדרים וסייגים נעשו בכדי להתרחק מכל דבר שיוכל להביא לידי קלקול קצת בענינים אלו. לעומת זה כתבו ג"כ הרבה דיבורי חיזוק ועידוד בענינים אלו, במיוחד בספרי הבעש"ט הק' ותלמידיו הקדושים, המדברים על מי שנכשל בדברים חמורים, שאפי' אם כבר נכשל ח"ו בפגמים גדולים, לא אבדה תקותו מאת השם יתברך, כי חסדי השם כי לא תמנו ולא כלו רחמיו.

כמובן, בראש וראשונה אכן צריכים לדעת ולתקוע בלב חומר האיסור שיש בדברים אלו, הפגם הגדול והנורא שנעשה על ידי זה, בכדי שידע האדם להתרחק מהם ומכל דבר המביא לידי נסיון, ושצריכים להתגבר שלא יכשל בהם, כי אם יש חסרון ידיעה בחומר האיסור, לא שייך כלל להתחיל להגדיר את עצמו בעניני קדושה.

התגברות הנסיונות אינו בא ע"י העסק בחומר הענין

אמנם באמת ריבו החומרות אינו עיקר העבודה הצריכה לשמירת הקדושה, ולא טוב לאדם לעסוק בכל הזמן רק בגודל החומרות שצריכין ליזהר בענינים אלו, ולחזור בכל עת על כל המימרות בגודל הפגם הנעשה כשנכשלין בעניני קדושה, כדי להרחיק ולהפחיד את האדם מלבא לידי קלקול כלשהו, כי ריבוי החומרות הוא לא בכל עת רצון הבורא, ואליבא דאמת האדם מרגיש מעצמו ומבין שלא טוב לשמוע אל היצר, והרי ההרגש הישראלי מרגיש חרטה גדולה אחר שנכשל בדבר שיש לו צד אחד שאולי זה לא טוב, ולכן גם חומר הענין הוא מרגיש בטבע ואין זה עיקר העבודה שמוטל על האדם.

ואע"פ שדעת בעל הבית אומר ההיפך, דכדי שלא יכשל בעת נסיון אכן צריך האדם לעסוק בגודל החומר של ענינים אלו, דבלא זה א"א לאדם להתגבר על היצר בעת נסיון. אבל באמת אינו כן, כי אם יעסוק רק בגודל וחומר

הפגם בענינים אלו, אז יש צד גדול שהשתדלותו יבא ההיפך שלא יוכל להתגבר, דכמעט שאי אפשר לאיש פנימי שהוא קצת בעל נפש להתגבר על היצר אם הוא תמיד בפחד שמוכרח להתגבר, ואינו רואה שום צד אחר, שאם לא יתגבר אז יאבד את כל שוויו, כי ממיצר הגדול וממיחש ראשו שהוא צריך להתגבר, ואם יכשל יהיה נפסל מזה העולם וכו', במצב כזה אין ביכולת האדם להתגבר, דע"י שהאדם חושב שאין לא דרך אחרת וכל חייו והרשות לחיות הכל תלוי במה שיבחור, מזה בעצמו אפשר לבא למצב של יאוש שירגיש ח"ו שהוא מוכרח להיכשל.

לכן טוב לאדם לעסוק גם בחלק החיזוק, ולדעת בברירות בכל מצב שאהבת השם לישראל הוא בלי גבול ובלי תנאי, ואינו תלוי בשום מדה ואינו מפני שום עשיה, רק הוא חסד חנם, והקב"ה מרחם על כל יהודי בכל מצב שהוא נמצא, וגם בעת שבא לידי נסיון חדש צריך האדם להיות בטוח בזה, ולדעת בוודאות שאפי' אם ח"ו יכשל בזה הנסיון הוא עוד נשאר לעולם חלק מעם הנבחר, והקב"ה לא יפסיק אהבתו ממנו לעולם. וכשיודע את זה אז יכול האדם להתחיל לנסות להתגבר, מפני שזה מרגיעו שלא הכל תלוי במה שיבחור, ואפי' אם לא יועיל לו להתגבר יש לו סיבת החיים אפי' כשאין לא שלימות בזה הענין. אבל אם האדם מרגיש שכל חייו תלוי בזה הנסיון, ואם יכשל בכל דהוא אין לו רשות לחיות והקב"ה אינו רוצה עבודתו, אז כמעט שלא יוכל להתגבר מפני שירגיש בכל עת אולי אין לא שלימות הטהרה, ובשביל זה יתיאש מהכל ולא יתגבר בכלל.

עיקר העבודה להעמיד מהלך גם בלי הרגש השלימות בקדושה

ועיקר העבודה שצריך האדם לעבוד כדי לשמור את עצמו בעניני קדושה, הוא לדעת מה עושים כאשר הנסיונות מתגברים ונופלים במחשבתו הרבה הרהורים ובלבולים, והיצר הרע מפיל את האדם לתוך עצבות ודכאון, למה יש לי את כל הנסיונות אלו, ומתחיל להרגיש כאילו אין לי השלימות בענינים אלו, ממילא אין לי השלימות הקדושה וטהרה, ומכח כל הרגשים הללו הוא עומד בפתח היאוש ליכשל ח"ו, ולזה ההרגשה אינו מועיל העסק בגודל חומר הענין, וגם חיזוק ועידוד אינו עוזר, ובמצב כזה שם הוא עיקר העבודה.

לכן צריך האדם להעמיד את עצמו עם מהלך ודרך, כדי שיוכל להתגבר בעת שהתאוות ונסיונות מתגברים, וגם כשירגיש שאין לו שלימות הטהרה ואין לו שלימות הקדושה, אעפ"כ לא יתייאש מכח הרגשים האלו, אלא יתגבר על היצר ולא יכשל, ועל כן צריכים לדעת כמה יסודות איך שמטפלים עם האדם בעצמו, והיאך לבנות את האדם על יסודות חזקים ביסודי החיים ויהדות.

והנה כדי שנוכל להבין היאך לטפל עם הרגשים הללו, כשמרגישים שאין לו שלימות הקדושה, נקדים לבאר היאך מטפלים עם הרגשים וקושים האלו בשאר ענינים, ומשם נחזור לבאר אצל עניני קדושה.

רק במנוחה בלי לבקש שלימות אפשר להצליח

הנה יש אדם ששמח בחלקו, ומודה השם על כל חסדו וטובו, ואינו צריך לשום דבר לשובע נפשו, אלא כל מה שבא אליו מקבל בתמימות ובשמחה. אדם כזה כשרוצה איזה דבר, אז הוא מבקש הענין מתוך מנוחה ושלוה, למשל כשרוצה חברותא, הוא לוקח חברותא ומתחיל לעיין לתוך סוגיא עמוקה, ולומד בכל יום עוד קצת ועוד קצת, והכל עם מנוחת הנפש ובלי עצבונים וספיקות, ואם אינו מבין קצת אינו מסלק מהקביעות רק ממשיך ללמוד בכל יום כפי יכלתו, ובעזהשי"ת לבסוף מצליח לסיים הסוגיא ולקנות מסקנות אמיתיות שילווה אותו כל ימי חייו, ולכן אפשר לו להמשיך לענין חדש ולסיימו, וכך הוא הולך מעלה מעלה, וקונה לעצמו הרבה ענינים יקרים המוסיף יותר ויותר לשלימותו.

ובכל דבר שרוצה בחייו וכל הנאה ותענוג שרוצה להרגיש, יעשה כל ההשתדלות ותחבולות שצריכים לעשות כדי להגיע להמבוקש, ואם לבסוף לא יגיע לזה לא ישנה אצלו בכלל, מפני שלא ביקש אלא להוסיף עוד מעלה, אבל הוא מסודר גם בלי זה. ואם אכן התחבר לדבר חדש אזי החיבור הוא בציור מתוקן, מפני שהוא אדם השלם ואינו מתחבר לשום דבר למלאות חסרונו ולקבל מזה שווית, ולא שהוא נעשה כלי להענין שרוצה, כיון שהוא אינו משתמש בהם אלא כפי מה שהוא רוצה, לכן הם הכלים שלו ונותנין לו מקום שיוכל להשתמש עם אורו כראוי, למשל אם יש לו בית אזי הוא משתמש עם כל הדברים שבבית שאפשר להוציא ממנו הנאה, אבל אינו משעבוד להשתמש עם שום דבר, ורק כשרוצה הוא משתמש עם ביתו להנאתו, וזהו דירה נאה המרחבת דעתו של אדם.

אבל אם האדם עושה את עצמו כלי להדברים שרוצה, מפני שהוא מרגיש חסירות, ורוצה שזה ימלא חסרונו, אזי אי אפשר לו להצליח בשום ענין, מפני שאין שום דבר שבעולם שיכול לשבוע הנפש, ואפי' ענינים רוחניים, שזה החסירות שהאדם מרגיש בעומק נפשו אינו מתמלא משום דבר רק מהשי"ת בעצמו, ואין האדם יכול לקבל שבוע משום דבר, שאי אפשר לאדם להיות כלי לדברים שהם מתחת מדריגתו, ואין האדם יכול למלאות כלי קיבלו רק מאור האין סוף.

ולכן אם האדם מרגיש תמיד כחיובי, ובכל דבר שרוצה לעשות או לקנות הוא מרגיש שאם אין לו זה, אז אין לו כלום, ואם לא יצליח בזה הדבר אין לו שום

שווית, ורק כשיהיה לו זה הדבר, או כשצליח בזה הענין, אז ירגיש כאדם, באופן זה אי אפשר לאדם לעשות שום דבר ואינו יכול להנות משום דבר, רק יהיה תמיד ביסורים ומכאובות, ובכל פעם שירצה להתחיל שום דבר יפקפוק אם זה ימלא חסרונו, ותמיד יהא בספק אם יש לו שלימות בזה הענין, ויפול לתוך יסורים גדולים, מפני שאין שלום בנפשו ורוצה שזה ישלים אותו, ולבנות את עצמו על ידי הענין שעושה.

המובן מכל הנ"ל, דלכל דבר שהאדם רוצה להגיע, אם הוא לוקח זה הדבר למלאות חסרונו ולהרגיש מזה שוויות אי אפשר לו להצליח בזה הענין, דכפי כמה שהוא רוצה ביותר להגיע לזה הדבר הוא מתרחק ביותר מלקנות אותו, ולא יסייעו אם יחשוב תמיד על נצחיות הענין, ולא יהיה לו מנוחה בשביל זה, אלא במקום זאת יעסוק לתקן את נפשו וידע שזה הדבר לא יסתפק צמאונו, ויתחיל לסבול החיסרון שבנפשו, ואחר כך יוכל לעשות כל הדברים שרוצה במנוחה.

אין עוסקים בקדושת היסוד כדי לקבל מזה שווית

וכן הענין הוא ג"כ לגבי עניני קדושה, מאוד צריך האדם לדעת, דשמירה בעניני קדושה אינו ענין שהאדם יכול לבנות את עצמו בהצלחתה, כי אם ילך במהלך כזו שיחפש תמיד אחר הרגשה של טהרה, וימדוד את שוויו לפי קדושתו, אז בוודאי יפול מכח זה לבסוף, מפני שאז ירצה להיות קדוש וטהור בשלימות, ותמיד יסתפק אם הוא באמת טהור, ויבחון את עצמו כל הזמן אם הוא באמת מנותק מכל מיני תאוות, ודוקא בעת שישקול אם יש לו שלימות הקדושה, שם יתגלה לפניו חסרונו שהוא אינו יכול להמלט ממנו, ומכח היאוש יפול ח"ו במצודת היצר בשביל זה דייקא, וכל זה מפני שרצה שהפרישות יתמלא חסרונו.

לכן צריך האדם לעבוד על נפשו ולדעת, דשמירת הקדושה אינו דבר שיכול ליתן לאדם ערך ושווית בחייו, וח"ו לחשוב שהתכלית מהעבודה זו הוא בכדי להרגיש הרגשת השלימות בקדושה, ולהרגיש שאין לי כלל נסיונות בענינים אלו, ויקבל מזה סיפוק ותענוג, אלא האדם צריך לחשוב, יש לי חשיבות האדם גם אם אין לי השלימות הגמור בעניני קדושה, וגם אם יש לי נסיונות הרבה וגם אם נופלים במחשבתי הרהורים ובלבולים עדיין אני חשוב מאד, וכל התפקיד שלי הוא סתם לעשות מה שמוטל עלי מפני שכך צוה הקב"ה, אני רוצה להתגבר על הנסיון מפני שזהו רצון הבורא, ורק הקב"ה יכול לשמור עלי שאצליח להתגבר לבסוף.

אבל אם האדם ימדוד כל שוויו בזה ויצטרך לעשותו בשלימות הגמור, אז בשביל זה עוד יכשול לגמרי, לכן עדיף שהאדם יחשוב שאני עושה זה הדבר מפני

שזהו רצון הבורא, ולא לבנות את עצמו על ידי זה ולהתכסות בזה, ולדעת שיש לי שווית בלי זה ולפני זה - או אפשר לעולם אין לי, זה לא משנה, אני עוסק בהענין של קדושה רק מפני שזהו רצון הבורא.

הצלחה והכשלה לגבי השי"ת אינו מתמודד כפי ראות ענינו

ובפרט צריכים ליתן מחשבה איך להסתכל על הקב"ה, צריכים להבין שהקב"ה אינו מצומצם כמו אנחנו, ואינו מודד את הדבר כמו שאנו מודדים, אצל האדם כל מה שמשנה אצלו הוא רק מה שנעשה לבסוף, למשל אחד שגנב מהממשלה וחוטפין אותו ומשליכין אותו לבית הסוהר, אזי אי אפשר לו לטעון עכשיו, אני אתה משליך לתפיסה? הלא באמת לא רציתי, ובעצם אין לי שייכות בכלל עם תואר של גנב ואני רחוק מגניבה יותר מרחוק מזרח ממערב, ורק עכשיו היה לי נסיון גדול ולא הייתי יכול להתאפק ונכשלתי בגניבה אבל אין זה מהותי בכלל, ובעצם מהותי אני ההיפך לגמרי, אני אפי' לומד בכל יום מוסר שלא יגנוב ולהיות ישר בכל מעשיו, בכל זאת יאמרו לו הממשלה, טפסנו אותך בגניבה וראוי אתה לקבל עונש על זה, כיון שהם אינם מסתכלין בכלל על הציור שהיה או על האדם והמצב, רק על המעשה שהיה ורק זה משנה כשדנין אותו.

אבל כשמדברים על חטא לגבי הבורא יתברך אין מסתכלין על זה כפי ראות עינינו, השי"ת אינו בשר ודם, ואם אדם נכשל עם פרט אחד שזה בעצם אינו מהותו ומהלך חייו, אלא נכשל בדרך אגב באיזה מעשה שהיה, ואדם אחר שבדרך מקרה לא בא לידי נסיון, מפני שלא היה לו הימי נעורים שעבר על האחר או החבר שהיה לו, ולא היה לו האמצעים שיבא לידי נסיון, נמצא דבמקרה לא נכשל, אבל לא מפני שהתגבר יותר ועשה יותר עבודתו שמוטל עליו, זה השני אינו קדוש יותר מפני שלא נכשל, יכול להיות שלעינינו ולדעתנו השני חשוב יותר והוא האדם העושה רצון הבורא, אבל באמת לגבי השי"ת, זה שלא נכשל רק מפני שלא היה לו לעולם מצב של נסיון לא חשוב יותר בשביל זה, ואין זה תכלית רצון הבורא, כיון שלא הוצרך לזה להקריב מעצמו שום דבר להקב"ה.

הענין של קדושה אינו מתמודד אם נכשל או אם לא נכשל, אלא מסתכלים רק על כמה כוחות האדם משקיע בהנסיונות ובמלחמת היצר, וכפי זה דנין אם הוא קדוש או לא, הכל לפום צער אגרא (אבות פ"ה), מה שמשנה הוא כמה כוחות האדם מוכן לעשות בשביל זה, כמה מחשבה האדם משקיע בזה, כמובן שעדיין צריך לדעת איזה רצון ומחשבה הוא צריך לעשות אי עשה טוב או סור מרע, אבל עכ"פ העיקר הוא שהאדם מוכן לעבודה, וחוזר בכל יום שהוא מוכן לעבוד קצת עבודת קשות לעשות רצון אבינו שבשמים, ואני עוסק בעניני קדושה מפני שזה

עבודה, ולא משנה אצלי בכלל מה שנעשה לבסוף, מה שנוגע הוא כמה שעסקתי עם רצון ובמחשבה, אחד שהוא בעל נפש יותר כמובן שיש לו יותר נסיונות, יותר הרהורים, והקב"ה רוצה ממנו מה שמוטל עליו לעשות, ולבו של אדם יודע את מהותו כמו שאמרו חז"ל (קידושין ל"ב ע"ב) ויראת מאלקיך דבר המסור ללב, והאדם יכול לדעת את מעמדו ומצבו ומה הקב"ה רוצה הימנו.

עבודת היסוד הוא רק להתקרב עי"ז להקב"ה

עוד כלל צריכים לדעת ולהבין שאין התכלית הרגשת השלימות, דהלא עניני קדושה הוא דבר שמקרב את האדם להשי"ת, ואי אפשר להקרא קדוש ע"י עבודה שהאדם מתרחק מכח זה מהקב"ה, ואפי' אם יעשה עבודה הכי קשה בעולם, אם האדם אינו מתקרב על ידו להשי"ת, רק להיפך הוא מרגיש על ידי פרישותו כאדם השלם וכעצמאי, עבודה כזו אינו שייך בכלל להיות קדוש.

לכן המפרישין את עצמן רק כדי להרגיש הרגשת השלימות בקדושה וטהרה, ונהנים הנאת עצמי מהרגשת הטהרה, נמצא שהם נתרחקו על ידי זה ממה שבאמת רצון הבורא, וכל קדושתן רק מפסיקין מהשי"ת, וזה לא נקרא קדוש, הפי' של קדוש הוא דבר שמקרב את האדם להשי"ת, והסיבה היחודי שהאדם עוסק בעניני קדושה הוא רק מפני שרצון השם הוא שעל ידי עבודה זו יתקרבו אליו, כמו שהקב"ה מצוה אותנו בתורתו הקדושה (ויקרא י"ט) "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם", ולא מפני שירגישו כקדוש ולא יתקרב בכלל להשי"ת רק להיפך כיש ונפרד מהשי"ת, אלא מפני שהעבודה שאנו עושים בעניני קדושה מחבר אותנו להשי"ת. וזה דבר פשוט, והוא כלל גדול בכל עניני עבודת השם בכלליות.

הספרים הק' לא נתכוונו למי שנתרחק עי"ז מהקב"ה

אמנם מה שעומד לנגד עיניו של אדם, זהו מה שכתוב בספה"ק שהפגם בדברים אלו הוא עד להפליא, והקולקל הוא אין לשער, ואם נכשל ח"ו, זה מוליד מקטרוגים העולים למעלה וכו' עוד דברים חמורים, וא"כ היאך הוא יכול לסבול שלא להיות בשלימות הקדושה ולעבוד השם יתברך באהבה יראה ודביקות, הרי עשה קולקל גדול והוא צריך לדאוג לתקן הפגמים ולבער המקטרוגים, שהרי לכאורה זה הכוונה בספרים אלו.

אבל האמת הוא שהצדיקים שכתבו דברים אלו נתכוונו להרחיק את האדם מדברים אלו, אבל לא נתכוונו ח"ו להרחיק את האדם מעבודת השם, כל המוסר בספרים אלו וכל הדברים החמורים שכתוב בהם הוא אך ורק לעורר את האדם להתקרב להשי"ת, אבל בוודאי אם יש ליהודי קצת הרהור תשובה, ומעמיד

את חייו על דרך חדשה בעבודת השם, בדרך שידע איך לטפל כשיתעורר אצלו עצבות ובמצב של מרה שחורה, ולתקן בשורשו שלא יבא בכל פעם לידי נסיון, בדרך שיבין מה מפריע לו ומה כואב ללבו, כדי שלא יכשל בכל פעם שדבר אחד אינו הולך כרצונו, וזהו העבודה שמוטל על האדם, וזה המהלך הוא דרך הכי גדולה שיש, וכבר אמרו חז"ל (אבות פ"ב) "לא עליך המלאכה לגמור", אי אפשר ברגע להיות קדוש בשלימות, אבל לעולם אפשר להתחיל להיות קדוש וטהור.

אי אפשר להתהפך לשלימות בקדושה ברגע אחד

רצון השם הוא שהאדם יתחיל להיות קדוש וטהור על דרך אמיתי, על דרך שיש לו עמידה וקיום, ולא על דרך שבא מריבוי התלהבות, להתהפך לקדוש וטהור בשלימות מרגע אחד להשני, שמקבל על עצמו מכאן ואילך להיפרד מכל העולם הזה ומכל דבר ששייך לתאוות, ומפריש עצמו והולך למקוה ומקבל על עצמו להיות טהור לעולם.

השאלה הוא איך אפשר בכלל להיות טהור בשלימות? הרי אין לו מהלך מה לעשות כשיגיע נסיונות והתאוות יתגברו, מה יהיה למחר? מה יעשה כשהיצר יגיע? מה יעשה כשהגוף הפשוט יהיה קצת מדוכא וימצא את עצמו בעולם מלא נסיונות, הרי לא היכן כלי זיין למצב כזו, ואיך אפשר לו לטפל עם מצב כזו, הרי הוא עלול ליפול להנסיונות שיש בעולם, ולא די סתם לקבל על עצמו עם ריבו התלהבות.

על כן צריך האדם להכין כלי זיין לכשהיצר יגיע, להכין מה לעשות כשלא יצליח, מה לחשוב כשירגיש שהעולם הפוך אצלו, כדי שגם שם יהא לו מהלך איך לטפל עם עצמו, ורק אם יהא לו דרך ומהלך למצבים אלו, אז אפשר לו לאדם לשמור מכל רע לכל חייו בעזהשי"ת.

לא לדאוג על מה שנכשל רק לתקן מעשיו ויהיה מוכן לעשות רצון השם

עוד צריך האדם לדעת, דהקב"ה יכול ברגע אחד להפוך כל הענינים רעים ממש לטוב אמיתי, וכל הקלקולים אפשר עוד להתהפך להיות שעשועים לפניו יתברך, וכמו שמבואר באריכות בספה"ק דעת תבונות איך מכל הרע נעשה לבסוף תכלית התיקון בסוד היחוד, והקב"ה יכול ליקח כל הרע ויעשה מזה כסה לטוב וכו', ממילא אין צריכים לדאוג להקב"ה ולעולמו, ברגע אחד הופך הכל שיהיה כרצונו.

על כן אין שום דאגה בכלל על דברים שנעשו, מה שכבר נעשה שייך להקב"ה והוא יתקן הכל בלי שום יגיעה ברגע אחד, מה שהאדם צריך לדאוג הוא מה

יעשה עם עצמו מכאן ולהבא? מה יהיה עם האדם בעצמו? האם הוא מוכן לעבוד על עצמו שיהיה מוכן לעבודת השם? האם הוא מוכן לשבר את הטבע ולעבוד השי"ת אפי' כשיהיה קשה? מה שהאדם צריך הוא מהלך בעבודת השם לכל מצב, ורק זה הוא הדאגה.

לכן אפי' יהודי נכשל ח"ו, צריך להיות הקבלה הראשונה שאני מוכן להיות עובד השם ולעבוד על מה שאני צריך לעבוד, ולעולם לא אדאג על מה שנעשה, כי הנכשל אינו כמו שחוטפין את האדם בגניבה ומשליכן אותו לבית הסוהר, הקב"ה רוצה שאדם יתקן את מעשיו, כאשר ייסר איש את בנו השם אלקיך מיסרך (דברים ח'), הכל הוא בדרך אהבה, הקב"ה רוצה שיהודי תהיה קדוש ומקורב אצלו, אבל אין התכלית שהאדם יהיה מצונן בטיבו, ומכח זה לעולם לא יפול לתוך מכשול, כי אין זה חשיבות אצל הקב"ה, משום שאין זה בית המשפט שאם לא גנב טוב ואם גנב לא, אין התכלית שיהיה נקי מכל פשע, אלא התכלית הוא שהאדם יעבוד על עצמו ויתקשר להשי"ת על ידי עבודתו.

על ידי ידיעת יסודות הנ"ל יכולים בקל להתגבר

לכן צריך האדם לדעת בוודאית את כל היסודות הנ"ל, לדעת שאין צריכים הרגשת השלימות בעניני קדושה, אין צריכים לבנות את עצמו ולקבל שווית מכח שמירת הקדושה, לא להתיאש כאשר יש לו הרבה נסיונות, אלא לדעת שהקב"ה רוצה מהאדם 'עבודה', לכן הוא שולח נסיונות, והקב"ה אינו מסתכל על הרע כפי ראות עינינו, ולדעת שאהבת השם לישראל הוא בכל צד ובכל אופן, ויש כמה דרכים סתומים איך שהקב"ה יכול לתקן כל הענינים אלו ברגע אחד, ויש לו היכולת להפוך כל המרירא למיתקא והחשוכא לנהורא ולגלות כבודו על כל הארץ.

ואחרי שמעמיד את חייו ע"פ כל היסודות אלו, אז אפי' כאשר הוא נופל לתוך עצבות ומרה שחורה ויש לו נסיונות קשים, עדיין יהא לו היכולת להתגבר ולא ליכשל ח"ו, דההתגברות הוא קל יותר כשאינו בא ממיצר גדול.

הצדיקים הכל נדמה להם כהר ויודעים שהכל צריך עבודה

והנה חז"ל אמרו (סוכה נ"ב ע"א) לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה. וזהו כלל גדול איך ליכנס בעבודת השם ולמלחמת היצר, וכן הוא בכל הענינים של סור מרע הן לגבי קדושה והן לכל עבירות שבתורה אפי' עד חילול שבת, הצדיקים נדמה להם שהכל הוא הר, והרשעים נדמה להם שהכל הוא כחוט השערה ואין צריכים שום עבודה, הרשע אינו יודע מה זה התגברות, ואין שום

ענין שהוא משקיע בתוכו עבודה, רק הוא עושה הכל כמו שהוא מורגל, ולכן הכל לפניו כחוט השערה שאינו יודע שיש דברים שצריכים לעבוד בשבילו, ואפשר אפי' לפעמים לראות איך רשע אחד מתמיה על השני איך הוא לא יכול להתגבר על יצרו, אי אפשר לו להבין אמאי השני עשה מה שעשה.

אבל צדיקים מבינים שהכל הוא עבודה, ויש מכשולות, ואין שום תמיה אצלם אמאי השני נכשל, משום שהם מיסתכלים על כל נסיון כהר, ויודעים שלכל דבר צריכים עבודה ואינם עושים הכל מתוך הרגילות, וכן הכל ממש מקטן ועד גדול הוא כהר. אמנם אעפ"כ זהו הר שיכולים ליכנס בתוכו, הם יודעים שרשאין ליכנס לתוך עבודה ולבירורים, ולסוף ברגע שמתחילין יש סייעתא דשמיא והקב"ה עוזר שיכול לו.

כשיודעים שצריכים עבודה אין נפרדים משום יהודי

וכיון שצדיקים יודעים יסוד זה שלכל דבר צריכים עבודה, לכן אין הצדיקים מתנתקים משום יהודי אפי' מעם הארצ'ים ואפי' מקלים ורקים ביותר, ועל כן יש ליהודי תמיד התחברות עם כל העולם, אפי' כשמתגבר על יצרו ובוחר בטוב והולך בקדושה עצומה, אעפ"כ הוא אינו מפריד עצמו משום יהודי, מפני שיודע שזה הר, והוא בחר בטוב מפני שהיה מוכן ליכנס בתוך ההר, אבל הוא מבין גם את השני שאין לו כח לזה העבודה, מפני שיודע שזה קשה, ואדרבה יש לו רחמנות על זה שאינו יכול.

אבל הרשעים שנדמה להם כחוט השערה הם מבינים רק את עצמם, הם חושבים שכל מה שהם עושים כל אחד צריך לעשות, ואינם מבינים שיש דברים קשים, כי הרשע לא עשה שום דבר נגד רצונו ואינו יודע מה זה לשבר את הטבע, אבל מי שמתחיל קצת לעשות עבודה, אז הוא מבין שזה קשה ויודע מה שעובר על השני ויש לו רחמנות עליו, ואפי' אם רוצה ומנסה ליתן לו מהלך שלא ימשיך לילך בחושך, אבל סוף כל סוף הוא מבין את כל אחד שאינו יכול להתגבר, ואינם נפרדים ח"ו משום יהודי.

(הבהרה: כשאמרנו שלא להיפרד משום יהודי, אין הכוונה שצריכים לחזק כל מה שכל יהודי עושה כמו שכמה אנשים מבינים, מפני שהם בטעותם סוברים שכל מה שיהודי עושה בוודאי זה טוב, אבל ח"ו לומר כן, כי יש אנשים שעושים דברים שהם נגד תורתינו הקדושה, ואסור לחזקם שימשיכו לעשות כמו שהם רוצים, אלא הכוונה הוא, שעובדי ה' מבינים אמאי הבעלי עבירה עושים מה שהם עושים, מפני שאנו יודעים שעבודת השם הוא הר, ולכן בפנימיות הלב אין אנו נפרדים משום יהודי).

כשיהודי מתגבר הוא צריך להיזהר לא להתנתק מהעולם

וזהו עוד סיבה פנימי ודק למה צריכין לדעת את כל היסודות הנ"ל, ולא די במה שאדם יודע את חומר הפגם בעניני קדושה, ועי"ז ילך בעת נסיון להתגבר על היצר ולבחור בטוב, כי אם יתגבר על יצרו רק עי"ז, אז הוא יכול ליפרוש את עצמו לגמרי ולהיפרד מכל העולם ומכל בני אדם על ידי זה, ויכול לחשוב שהוא הקדוש הגדול בעולם כמו יוסף הצדיק, אבל באמת יש עולם ובזה העולם יש נסיונות, והקב"ה ברא העולם עם נסיונות, ואם האדם מנתק את עצמו מכל תאוות העולם ומכל אחד שמושקע בתוכו, יכול להתעורר עליו קצת קיטרוג על ידי זה, וזה יכול לגרום לו נפילה ח"ו, מפני שהקב"ה אינו רוצה שהאדם ינתק את עצמו מהבריאה.

לכן בזמן שבא לאדם נסיונות, צריך להיות ההשקפה שלכל יהודי "יש נסיונות", ולראות תמיד בפני עינו "שיש עולם", והעולם מביא עמו נסיונות ואי אפשר להיפרד ממנו, וכמו כן גם לי יש נסיונות, יש הר וצריכים לעברו, אבל יש גם היכולת לעברו, ואני יהודי פשוט שיש לו נסיונות ורוצה להתגבר, ואני יודע שזה קשה, ואפשר להתגבר לאט לאט בתמימות ובפשיטות, ואין צריכים להיפרד מהעולם על ידי זה.

ובהשקפה זו הוא נתאחד עם כל הבריאה ועם כל בני אדם שעל פני האדמה, ויודע שהשי"ת יתקן הכל ויהפוך את כל הרע לטוב, ובפנימיות כל יהודי הוא טוב וקדוש, ויהיה תיקון לכל אחד כי לא ידח ממנו נדח, וכל ההרים והגבהות שנעשו על ידי המעשים רעים (כלשון הרבי ר' אלימלך זי"ע בהנהגות האדם סיעף א') כולם יתהפכו לבסוף להרים וגבהות דקדושה, ויתקבצו וירקדו להגילוי אלוקות שיהיה בעת ביאת המשיח.

בדרך זה זוכים לקיים באמת קדושים תהיו

וכשיודע כל הענינים אלו ובוטח בהשם שיתקן הכל ואינו דואג על מה שעשה ועל מה שיהיה, והוא מקושר עם כל העם ישראל, ומקושר עם מצבו ויודע מדריגתו, ואינו הולך למעלה ממדריגתו, מפני שיודע שעבודה הוא דבר קשה וצריכים לעבוד, בדרך זה הוא יכול לעבוד בלי גבורות כל כך, ובזה הוא מתחיל להתגבר עם מחשבה שבעזרת השם ובסייעתא דשמיא אפשר להתגבר ולבחור בחיים, ולקיים קדושים תהיו, ולהיות קדוש מפני שזהו הרצון השם, ועל ידי זה יביא כבוד להשכינה, ולהתחבר להשי"ת על ידי קדושה, כמוש"כ (ויקרא י"ט) "קדושים תהיו כי קדוש אני השם אלקיכם", דכאשר אדם מתנהג עם קדושה הוא מתחבר להשי"ת שהוא קדוש, וזהו השלימות והתכלית שצריכים לעשות בעבודת השם.

ורק על דרך זו יכולים להצליח ולהתגבר, כי כשמבינים שהציווי של ובחרת בחיים וקדושים תהיו הוא עבודה קשה, אז הוא נעשה עבודה קל יותר, וכאשר מבינים שיש נסיונות, ויודעים מה שכתוב בספר הקדוש ליקוטי אמרים (פרקים א-כ) שיש נפש אלוקית ויש נפש הבהמות, והנפש הבהמות יש לו תאוות, ומסתכל על עצמו כבינוני, אז כשבוחר בטוב הוא עושה אותה בפשיטות, ואינו בוחר עם ריבו התלהבות הגורם לנפילה אח"כ, אלא הוא מתחיל קצת לבחור בטוב ועוד קצת בוחר בטוב, עד שמגיע לעבור על ההר הגדול ולימצא הגילוי אלוקית שיש בעולם, ולהתחבר להבורא על ידי העבודה שעושים בעניני קדושה.